

X

De Inspectie SZW heeft per 19 januari 2012 een EU-verbod ingesteld: "De lidstaten verbieden het in de handel brengen van op klepelmaaiers gelijkende, uit meerdere verbonden metalen onderdelen bestaande hulpstukken voor draagbare, met de hand geleide bosmaaiers."

CE-markering óf -keuring?

Het verbod van de Europese Commissie op 'klepelmaaierhulpstukken' voor bosmaaiers en de berichtgeving van de Inspectie SZW daarover, roept bij dealers, vakbladen, gemeenten, bedrijven en werknemers veel vragen op. Een product met een CE-markering is toch goedgekeurd?

Er mogen geen 'op klepelmaaiers gelijkende uit meerdere metalen onderdelen bestaande hulpstukken' voor bosmaaiers verkocht worden. Maar waarom is dat? En welke hulpstukken zijn nog wel toegestaan? Philip Fiedeldij Dop van Trainingsbureau De Groene Praktijk legt uit: "De wetgeving zit logisch in elkaar. Met gezond verstand kunt u zelf beredeneren wat wettelijk toegestaan is (= veilig werken) en wat niet (= onveilig werken). De verwarring zit in het uitzonderlijke van dit verbod.

De Europese Commissie heeft één heel specifiek product onderzocht en geconcludeerd dat het niet voldoet aan de Europese veiligheidseisen. Vervolgens heeft de commissie dit ene specifieke product verboden. Normaal gesproken werkt wetgeving zelfregulerend; de verantwoordelijkheid van de veiligheid van producten, gereedschap en machines wordt namelijk aan de fabrikant overgelaten. Dit verbod is de uitzondering die de regel van zelfregulatie bevestigt."

Waarom is klepelmaaierhulpstuk verboden? Aanleiding voor dit verbod is een dodelijk ongeval met een bosmaaier met een klepelmaaierhulpstuk. De Europese Commissie heeft het klepelmaaierhulpstuk onderzocht en concludeerde: 'Het gebruik van op klepelmaaiers gelijkende hulpstukken met verbonden metalen onderdelen leidt, in vergelijking met metalen bladen uit één stuk, tot een significant hoger risico op afbreken tijdens gebruik en op uitwerping van voorwerpen. De metalen onderdelen van op

klepelmaaiers gelijkende hulpstukken en hun verbindingen worden blootgesteld aan herhaalde hoge mechanische spanning als ze in contact komen met stenen, rotsen en andere obstakels; ze kunnen afbreken en met hoge snelheid worden uitgeworpen. Ze kunnen ook stenen uitwerpen met grotere kracht dan metalen bladen uit één stuk. De op draagbare, met de hand geleide bosmaaiers bevestigde beschermkappen bieden niet genoeg bescherming tegen de grotere gevaren die op klepelmaaiers gelijkende hulpstukken met verbonden metalen onderdelen met zich brengen. Dientengevolge, rekening houdend met de stand van de techniek, kunnen op klepelmaaiers gelijkende hulpstukken voor draagbare, met de hand geleide bosmaaiers niet geacht worden te voldoen aan de in de delen 1.3.2 en 1.3.3 van bijlage I bij Richtlijn 2006/42/EG voorgeschreven eisen. Dit betekent dat er voor gebruikers en omstanders een significant gevaar bestaat voor ernstige of dodelijke verwondingen.'

Zijn alle andere niet-standaard uitrustingsstukken voor de bosmaaier nu wel goedgekeurd door de Europese Commissie?

Fiedeldij Dop: "De Europese Commissie is geen keuringsinstantie die alle CE-gemarkeerde producten controleert. De commissie controleert of de regelgeving goed werkt. Als er aanleiding is, stelt de Europese Commissie een onderzoek in en neemt, als het nodig is, maatregelen, zoals dit verbod. Het gaat hier dus om één specifiek product. Het verbod zegt dus helemaal niets over alle andere uitrustingsstukken die voor bosmaaiers te koop zijn."

Welke rol speelt de Warenwet?

"De Europese Commissie heeft in het kader van de Warenwet ingegrepen en een voor-

beeld gesteld, gericht aan de fabrikanten: Let op, het is uw verantwoording dat wat u bedenkt veilig is. Is dat niet zo, dan wordt het product verboden. Dat betekent dus dat de vrijheid om dit product te verkopen weg is. Weg omzet, weg winst fabrikant."

Wat is het doel van de CE-markering?

Het doel van die CE-markering is tweeledig.

1. Vrije markt in de landen die lid zijn van de Europese Unie. Staat er CE op een machine of onderdeel dan mag het overal in de EU verkocht worden.
2. Zekerheid dat producten veilig zijn. Dit is de verantwoording van de fabrikanten. De overheid kan nooit alle producten testen en heeft daarom de verantwoording bij de fabrikant gelegd. Als er aanleiding is, wordt er wel gecontroleerd.

Hoe zit het dan met de Machinerichtlijn?

In de Machinerichtlijn 2006/42/EG staan alle veiligheidseisen. In dit geval ging het mis bij de eisen:

1.3.2. Risico van breuken tijdens het gebruik: De verschillende delen van de machine en hun verbindingen moeten bestand zijn tegen de belastingen waaraan zij tijdens het gebruik worden blootgesteld. De duurzaamheid van de gebruikte materialen moet toereikend zijn voor het soort gebruiksomgeving, dat verwacht wordt door de fabrikant of diens gemachtigde, inzonderheid wat betreft de verschijnselen moeheid, veroudering, corrosie en (af)slijting.

1.3.3. Risico's in verband met vallende of uitgeworpen voorwerpen: Er moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen om risico's in verband met vallende of uitgeworpen voorwerpen te voorkomen.

En hoe zit het met de Machinerichtlijn?

De Machinerichtlijn legt veel eisen op, maar

geeft de fabrikanten ook de ruimte om voor producten afspraken te maken. EN ISO 11806:2008 is een geharmoniseerde norm voor bosmaaiers.

Wat staat er in EN ISO 11806:2008 over bosmaaiers?

Vreemd genoeg is deze informatie niet openbaar. De geharmoniseerde normen zijn aan een commerciële partijen overgelaten en zijn te bestellen à 120 euro. In het besluit van de Europese Commissie staat te lezen: 'De geharmoniseerde norm EN ISO 11806:2008 voor draagbare, met de hand geleide opslagmaaiers (bosmaaiers) met aandrijving door een verbrandingsmotor bevat technische specificaties en beproevingen om ervoor te zorgen dat maaihulpstukken de juiste sterkte hebben en om het gevaar voor uitgeworpen voorwerpen te verminderen. De norm voorziet niet in maai-elementen die uit meer dan één metalen onderdeel bestaan. Hoewel de toepassing van de geharmoniseerde norm op vrijwillige basis geschiedt, geeft de norm de stand van de techniek aan waarmee rekening moet worden gehouden bij het toepassen van de veiligheid- en gezondheidseisen van Richtlijn 2006/42/EG, overeenkomstig de algemene beginselen die in de inleiding van bijlage I bij Richtlijn 2006/42/EG uiteengezet zijn.'

Wat geldt er nu voor al die andere verwisselbare hulpstukken voor bosmaaiers?

De gebruikshandleiding van de fabrikant is leidend. Die moet duidelijkheid geven hoe de gebruiker veilig met het product kan werken. Voor het combineren van de bosmaaier en het uitwisselbare uitrustingsstuk is duidelijkheid van de fabrikant nodig of het uitrustingsstuk in combinatie met de bosmaaier gebruikt mag worden. ■

Lees de hele handleiding voor de eerste ingebruikneming aandachtig door. Berg de handleiding goed op. Het niet in acht nemen van de handleiding kan levensgevaarlijk zijn.

1 Maaikop	2 Beschermkap (alleen voor maaikoppen)	3 Mes	4 Metalen maaigarnituur
			5 Beschermkap (alleen voor metalen maaigarnituren)

6 Hakselmes	7 Hakselmesbeschermer (alleen voor het hakselen met hakselmessen)	8 Cirkelzaagblad	9 Aanslag (alleen voor cirkelzaagbladen)

Een voorbeeld: in de handleiding van de Stihl FS460 worden de vrijgegeven combinaties genoemd.